

D ů v o d y :

Správný jest právní názor odvolacího soudu, že souzený případ jest posouditi podle ustanovení § 8 autom. zák., třebaže jde o srážku dvou silostrojů a bylo by užití ustanovení § 3, odst. 1 a 3, autom. zák. V tom směru se odkazuje na rozh. č. 13157 a 3859 Sb. n. s., v nichž bylo vyloženo, že vlastník silostroje odpovídá za zavinění osob užívaných při provozu; i když jest věc posuzovati podle občanského zákoníka, a že v tom případě odpovídá vlastník silostroje bezvýhradně a nikoli jen za předpokladů § 1315 obč. zák. Nelze však souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že odpovědnost spolužalovaného Dr. J. jest podle § 8 autom. zák. vyloučena, poněvadž prý nepoužíval žalovaného R. při provozu svého auta a poněvadž v den nehody nekonal R. službu při provozu tohoto jízdného silostroje. V tom směru jest však uvážiti, že R. měl klíče od garáže, kde byl automobil Dra J., a Dr. J. ho pověřil čištěním auta, za které služby mu platil měsíčně 100 Kč. R. vykonával tedy při provozu auta Dra J. na základě zvláštního smluvního ujednání úkony, za které byl odměňován a které mu umožňovaly nakládati s automobilem Dra J. To stačí, aby R. byl považován za pomocníka při provozu automobilu Dra J. podle § 8 autom. zák., a je právně bezvýznamné, že mu Dr. J. nedal svolení, aby použil auta ke kritické jízdě, a že o té jízdě R. ani nevěděl. Jakmile Dr. J. odevzdáním klíče od garáže a tím, že R-e pověřil čištěním auta, umožnil R-ovi, aby se silostrojem mohl nakládati, a jestliže R., zneuživ této příležitosti, použil auta bez vědomí Dra J. a dokonce proti jeho příkazu k jízdě, která na to způsobila škodnou příhodu, odpovídá Dr. J. za zavinění R. jako svého pomocníka při provozu podle § 8 autom. zák., který stanoví odpovědnost majitele auta za zavinění provozních pomocníků. Má-li odpůrce dovolatelův snad za to, že tomuto výkladu odporuje poslední věta prvního odstavce § 8 autom. zák., odkazuje se k rozhodnutí č. 9710 a 9011 Sb. n. s., kde jest odůvodněno, že doložka v § 8 autom. zák. »pokud jde o jejich službu při provozu silostroje« neobsahuje dalšího omezení, než jest stanoveno ve větě předcházející.

Čís. 15853.

Pojistitel, jenž se rozhodl vyvoditi z pojistníkovy prodlení v placení následné prémie zrušení pojistného poměru, může se dohodnouti s prodlévajícím pojistníkem, že pro tentokráte následky ty nenastanou. Taková dohoda o poshovění jest účinná, třebaže k přijetí slibu pojistníkovy zaplatiti následnou prémie do určité doby došlo se strany pojistitele až po uplynutí tříměsíční lhůty, do níž bylo podati žalobu.

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv I 777/35.)

V řízení o žalobě na zaplacení pojistné prémie učinila žalující pojišťovna mezitímní návrh určovací, že pojišťovací smlouva mezi stranami trvá po právu. P r v ý s o u d vyslovil, že pojistná smlouva není již po

právu a zamítl žalobu na zaplacení pojistné prémie. **D ů v o d y:** Podle pojišťovacích podmínek má být pojistník písemně vybidnut, nebyla-li v den splatnosti následná prémie zaplacená, aby platil, a má mu být dána lhůta jednoho měsíce. Prodlévá-li po uplynutí dodatečné lhůty s placením prémie a nebylo-li do tří měsíců žalováno o zaplacení prémie po uplynutí dodatečné lhůty, nastane zrušení pojistné smlouvy. Žalobkyně upomenula žalovaného dne 7. června 1933 o zaplacení pojistné prémie a dala mu dodatečnou lhůtu jednoho měsíce. Podle jejího tvrzení není žalobní nárok promlčen, poněvadž ještě před uplynutím lhůty promlčecí, t. j. před 7. říjnem 1937, ujednaly strany, že zažalovaná prémie bude zaplacená do konce října 1933. Žalovaný to popřel a uvedl, že nárok z pojistné smlouvy již zanikl, ježto nebyl do 7. října 1933 uplatňován na soudě žalobou, a nerozhoduje, zda žalovaný dopisem ze dne 4. října 1933 zpravil žalobkyni, že na základě ujednání s jejím zástupcem poukáže splatnou prémii v částce 275 Kč do konce října 1933. Podle čl. 10, odst. 4, pojišťovacích podmínek se smlouva ruší, nebylo-li žalováno do tří měsíců po uplynutí dodatečné lhůty u soudu. V souzeném případě mělo se tak státi do 7. října 1933. I když žalovaný dopisem ze 4. října 1933 zpravil žalobkyni, že zaplatí do konce října 1933, byla tím dána vlastně žalovanému druhá dodatečná lhůta, a když žalobkyně svůj nárok neuplatnila u soudu do 7. října 1933, vznikla jí naturální obligace, která jest však nežalovatelnou. **O d v o l a c í s o u d,** uznáv podle žaloby, vyslovil, že pojišťovací smlouva jest po právu. **D ů v o d y:** Podle čl. 10, odst. 4, pojišťovacích podmínek se pokládá za výpověď, neuplatní-li se u soudu nárok na prémie do tří měsíců po uplynutí dodatečné lhůty. Již z doslovu jest patrné, že pojišťovací podmínky stanoví tu domněnku, která má platiti tehdy, kdyby strany nic jiného nejednaly. Jestliže však strany písemně ujednaly, že žalující poskytne žalovanému další poshovění a tedy že svého práva na výpověď nepoužije, pak nelze tvrditi, že by žalovaný mohl se domnívati, že došlo k výpovědi pojistky, o niž tu jde. Rovněž tak nelze tvrditi, že jde o naturální obligaci, neboť i pro promlčecí lhůty platí, že uznáním se promlčení přerušuje. Jestliže tedy žalovaný ještě před projitím lhůty svůj dluh uznal, nemůže soud první stolice pokládati nárok na zaplacení prémie za naturální obligaci. Jest tudíž pojistná smlouva mezi stranami po právu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelovy výtky, že odvolacím soudem nemělo být o mezitímním návrhu dále rozhodováno, nejsou důvodné. I když první soud pravoplatně rozhodl o žalobním nároku na plnění, mohl se odvolací soud věcně zabývati návrhem žalobkyně na určení, že pojistná smlouva trvá po právu. Návrh ten pozbyl sice povahy mezitímního návrhu určovacího (§ 236 c. ř. s.) a stal se určovacím nárokem podle § 228 c. ř. s., jenž ovšem předpokládá právní zájem na brzkém určení. Tento právní zájem tu však jest a žalobkyně jej tvrdila již v první stolici, poukazujíc na námitku žalovaného o zániku pojistného poměru, kteréžto své tvrzení

dolíčila blíže ještě v odvolání, a nelze pochybovati o tom, že určovací nárok přesahuje meze původního žalobního nároku na plnění. Ani ve věci samé nejsou odůvodněny dovolatelovy výtky nesprávného právního posouzení. V podstatě jde o právní význam ustanovení čl. 10, odst. 4, všeobecných pojišťovacích podmínek, jež odpovídá doslovu § 29 zákona o pojišťovací smlouvě ze dne 23. prosince 1917, č. 501 ř. z., takže lze tohoto zákonného předpisu při výkladu užití, třebaže nenabyl ještě platnosti v době pro posouzení věci rozhodující. Podle správného výkladu jest právem pojišťovny ustanoviti dodatečnou lhůtu, je-li pojistník v prodlení s placením následné prémie, a nutné jest to jen tehdy, chce-li pojišťovna vyvoditi z prodlení pojistníkovy následky a přivoditi zrušení pojistného poměru (viz rozh. č. 10199, 10212 a 10414 Sb. n. s.). Na její vůli závisí, mají-li tyto následky nastati. Stranám ovšem není zabráněno, aby se nedohodly, že pro tentokráte následky tyto nenastanou přes to, že pojišťovna užila svého oprávnění a určila dodatečnou lhůtu za předpokladů čl. 10, odst. 4, všeobecných pojišťovacích podmínek. Že v souzeném případě došlo k takovéto dohodě stran, vystihl odvolací soud správně. Smysl dopisu žalovaného ze dne 4. října 1933 nelze omezovati tak úzce, jak to činí dovolatel, uváží-li se, oč šlo, totiž o možné zrušení pojistného poměru právě na základě neplacení prémie, jejíž zaplacení žalovaný přislíbil v dopisu tom do konce října 1933. Jestliže pojišťovna tento přislíb neodmítla neprodleně (§ 862 obč. zák.), ba naopak jej přijala výslovně, třebaže až po tříměsíční lhůtě podle čl. 10, odst. 4, dotčených podmínek, jest míti za to, že se vzdala pro tentokráte oprávnění vyvoditi v tomto směru důsledky podle řečeného ustanovení všeobecných podmínek a že došlo o tom k dohodě stran, a to již na základě onoho zákroku žalovaného. Odvolací soud posoudil tudíž věc správně po právní stránce, dospěl-li k závěru, že nebyl zrušen pojistný poměr ve smyslu čl. 10, odst. 4, všeob. poj. podmínek.

Čís. 15854.

Proti žalobě vymáhajícího věřitele, jemuž byla pohledávka povinného dlužníka přikázána k vybrání, nemůže poddlužník namítati započtením pohledávku příslušející mu proti vymáhajícímu věřiteli.

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv I 1370/35.)

Proti žalobě vymáhajícího věřitele podle § 308 ex. ř. namítl žalovaný poddlužník započtením pohledávky, jež měl proti žalobci, vymáhajícímu věřiteli. P r v ý s o u d, vyhověv žalobě, uznal tyto pohledávky důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d vyslovil, že započtením namítané pohledávky se nehodí k započtení.

N e j v y š š í s o u d, nevyhověv dovolání, uvedl v otázce, o niž jde, v

d ů v o d e c h :

Přikázáním pohledávky k vybrání nevstupuje vymáhající věřitel v hmotná práva povinného jako postupník, jest však podle § 308 ex. ř.